

Леся Українка

Поетична квітка України

Лéся Українка (справжнє ім'я **Ларі́са Петрівна Кóсач-Кві́тка**) народилася 25 лютого 1871 в місті Новограді-Волинському.

Мати – **Олена Пчілка**, Батько — високоосвічений поміщик, дядько – **Михайло Драгоманов**.

Вчилася у приватних учителів.

У **6 років** почала вчитися вишивати.

Влітку 1883 року діагностували туберкульоз кісток, у жовтні цього ж року видалили кістки, уражені туберкульозом.

Починаючи з **1884 року** Леся активно пише вірші (**«Конвалія»**, **«Сафо»**, **«Літо краснее минуло»** і ін.) і публікує їх у часописі «Зоря». Саме цього року з'явився псевдонім **«Лéся Українка»**.

1885 року у Львові вийшла збірка її перекладів творів Миколи Гоголя (виготовлена нею спільно з братом Михайлом).

Про рівень її освіти може свідчити факт, що у **19-літньому віці** написала для своїх сестер підручник «Стародавня історія східних народів».

Історію особистих стосунків Лариси Косач часто розпочинають із **Сергія Мержинського**, з яким познайомилася у Ялті **1897 року** під час лікування сухот. Називаючи ці стосунки «дружбою», а не «коханням», оскільки її почуття до Мержинського не було взаємним.

В Мінську, в **січні 1901 року** за одну ніч біля ліжка помираючого Сергія з-під пера Лесі Українки вийшла поема [«Одержима»](#).

1902 рік поетеса провела на лікуванні в Сан-Ремо (Італія), живе в Одесі, Києві. У Чернівцях вийшла її збірка поезій [«Відгуки»](#).

Леся Українка мала й офіційного чоловіка – **Климента Квітку**. Вони познайомилися **1898-го**. Багато подорожували, збираючи фольклор, а **1907 року** обвінчалися. Цей шлюб у родині Лесі вважали помилкою. Що й казати: вона – дворянського роду, він – син селянина. Вона – вже відома письменниця, він – вбогий чиновник низького рангу.

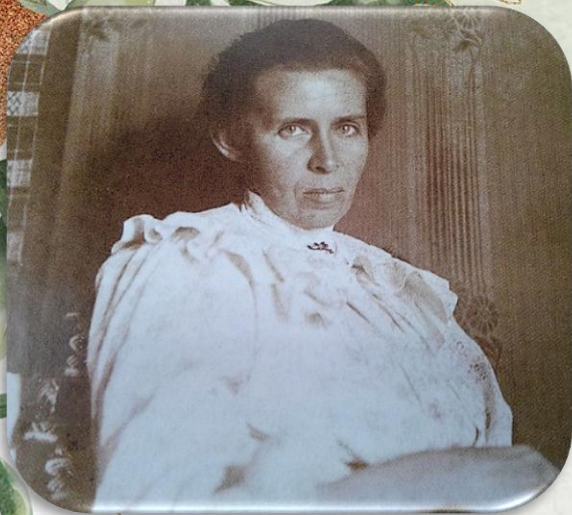
Леся старша за нього на цілих **9 років!** Квітка отримує призначення по роботі спочатку в Крим, а потім у Грузію. Живеться їм важко, хвороба поетеси прогресує. Саме в Грузії вона написала свій magnum opus – **«Лісову пісню»**. Цю драму-феєрію, ідею якої виношувала все життя, Леся створила лише за **12 днів**

[Фільм "Лісова пісня"](#)

[Аудіокнига](#)

[Читати](#)

Останні роки життя Лариси Косач пройшли в подорожах на лікування до Єгипту й на Кавказ.

На початку **липня 1913 року** здоров'я поетеси різко погіршується.

На звістку про важкий стан Лариси до Грузії терміново приїжджають мати та Ізидора. Матері письменниця диктувала проєкти так і ненаписаної драми «На берегах Александрії». Виснажена хворобою, Лариса Косач-Квітка померла **19 липня (1 серпня) 1913 року в Сурамі у віці 42 років**. Похована на Байковому кладовищі в Києві.

Похорон, згідно з бажанням небіжчиці, відбувся без участі духовенства. Могила Лесі Українки є національною пам'яткою.

Могила письменниці на Байковому кладовищі, в Києві

Свій перший вірш – «Надія» – Леся написала дев'ятирічною дівчинкою. Сталося це під враженням від арешту й заслання до Сибіру рідної тітки, Олени Косач, яка належала до київського гуртка «бунтарів».

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:
Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на рідну країну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро, –
Там жити чи вмерти, мені все одно;
Поглянути ще раз на степ, могилки,
Востаннє згадати палкії гадки...

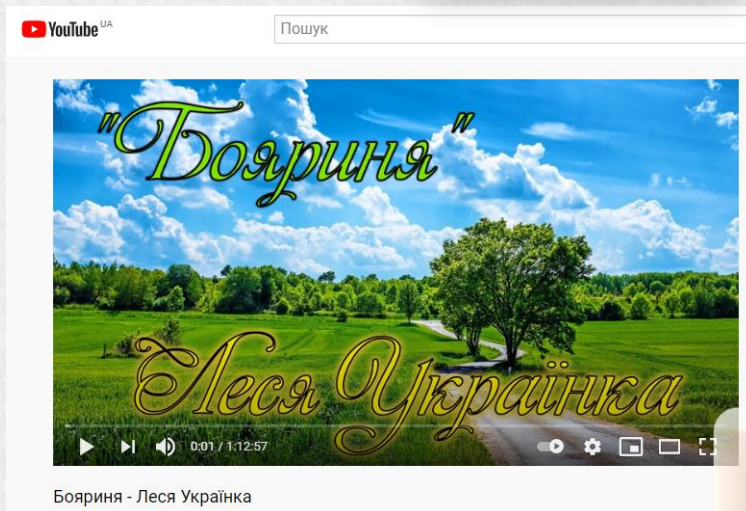
Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.

[Луцьк, 1880]

[Читати](#)

«**Бояриня**» — патріотично-феміністична драматична поема Лесі Українки, написана впродовж трьох днів (27—29 квітня 1910) у місті Хельвані (біля Каїра, Єгипет-Міср), де письменниця лікувалася від сухот. Написаний далеко від Батьківщини (поема просякнута невимовною тугою за Україною), — це єдиний твір Лесі Українки, який **базується на українській історії**. Уперше надрукована вже після смерті поетеси, в **1914-році** в київському журналі «Рідний Край».

[Аудіокнига](#)

[Читати](#)

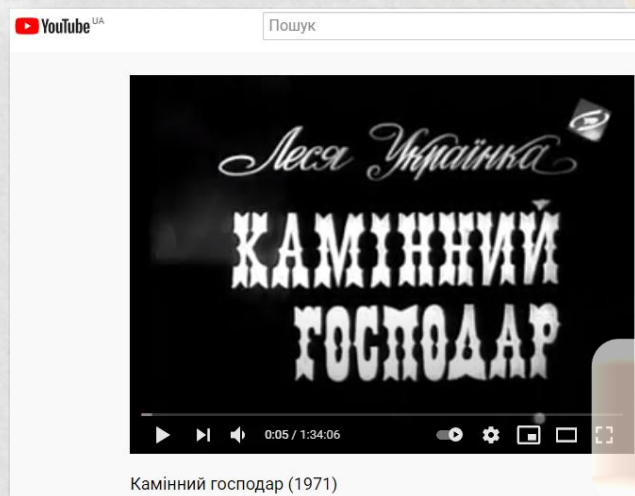
[Аудіокнига](#)

«Камінний госпóдар» — поетична драма Лесі Українки, у якій уперше в українській літературі змальовано образ чоловіка-спокусника.

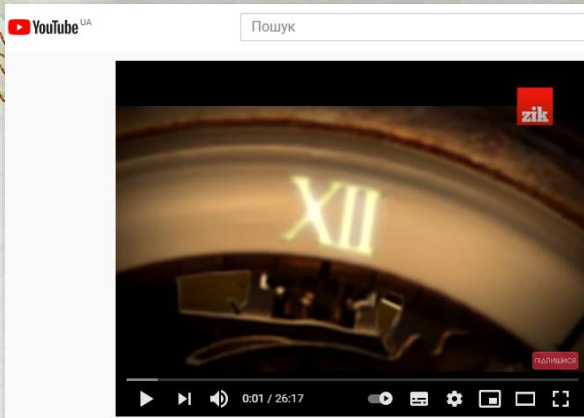
Сама Леся Українка так визначила задум драми: "Ідея її — перемога камінного, консервативного принципу, втіленого в командорі, над роздвоєною душею гордої, егоїстичної жінки донни Анни, а через неї — і над Дон-Жуаном, «Лицарем волі»". Традиційний спокусник жінок у Лесі Українки сам стає до певної міри жертвою жінки, яка зломилла його волю.

[Вистава «Камінний господар»](#)

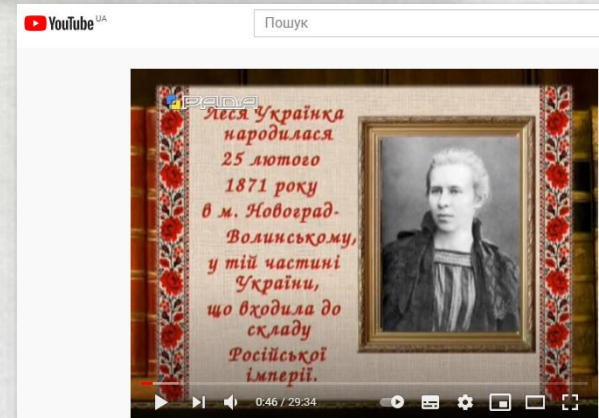
[«Камінний господар», Укртелефільм, реж. М. І. Джинджиристий, 1971 рік.](#)

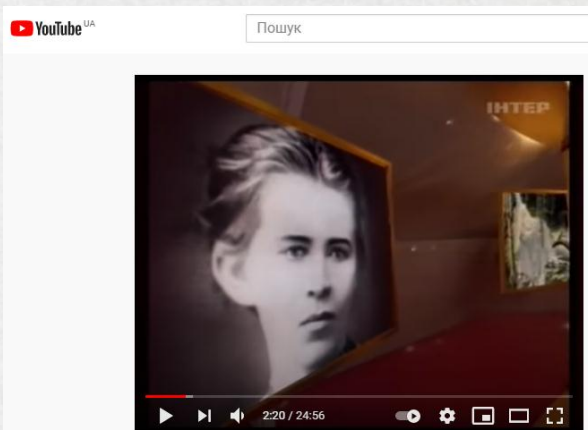
Документальні стрічки

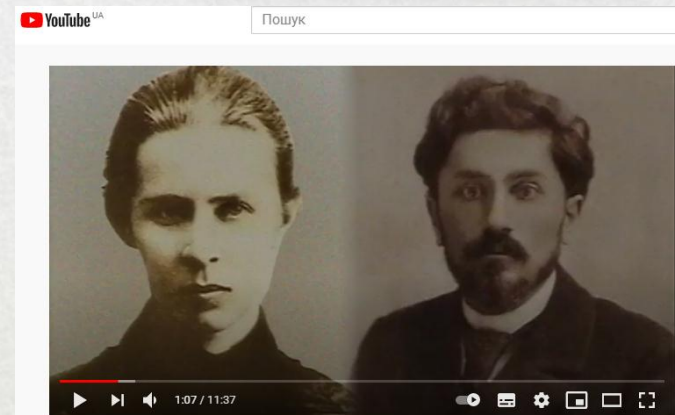
Історична правда з Вахтангом Кіпіані: Не така як всі

Велич особистості. Леся Українка

Великі Українці – Леся Українка

Історія кохання Лесі Українки до Сергія Мержинського / ГРА ДОЛІ